

Portugalski - busuu

<https://www.busuu.com/>

Rozdział 1: Przedstawianie się

Olá!

Naucz się witać i przedstawiać

	Olá! Cześć!
Olá! Cześć!	
	Eu sou a Elena. Jestem Elena.
Eu sou a Juliana. Jestem Juliana.	
	Eu sou o Pedro. Jestem Pedro.
Eu sou o Pedro. Jestem Pedro.	
	E você? A ty?
E você? A ty?	

Przedstawianie się

Naucz się przedstawiać

	Como você se chama? Jak masz na imię?
Como você se chama? Jak masz na imię?	
	Meu nome é... Mam na imię...
	Como você se chama? - Meu nome é Emilio.
	„Meu nome é Emilio” znaczy „mam na imię Emilio”.
<ul style="list-style-type: none"> • Meu nome é Cristina. Mam na imię Cristina.	
	Muito prazer. Miło mi Cię poznać.
	Meu nome é Emilio, muito prazer!
	Emilio podaje swoje imię i mówi Cristinie, że miło ją poznać.

„Muito prazer” **znaczy „miło cię poznać”.**

Meu nome é Cristina, muito prazer.
Mam na imię Cristina, miło cię poznać.

Até logo!

Do zobaczenia później!

Até logo, Elena!
Do zobaczenia później, Eleno!

Meu nome é Cristina.
Mam na imię Cristina.

Zadawanie pytań o samopoczucie

Naucz się zadawać pytania o samopoczucie i odpowiadać na nie

Tudo bem?

Jak leci?

Olá! Tudo bem?
Cześć! Jak się masz?

Bem, obrigado.

Dobrze, dziękuję. (rodzaj męski)

Bem, obrigada.

Dobrze, dziękuję. (rodzaj żeński)

Olá Elena, tudo Bem? - Bem, obrigada!

Elena mówi, że czuje się dobrze.

Kobiety mówią „bem, obrigada”, co znaczy „dobrze, dziękuję”.

Bem, obrigado.
Dobrze, dziękuję. (rodzaj męski)

Mais ou menos.

Tak sobie.

Vitor mówi „mais ou menos”, co znaczy „tak sobie”.

Tudo bem? - Mais ou menos.
– Jak się masz? – Tak sobie.

Przećwiczenie swoich pierwszych słów w języku portugalskim

Informacje na temat tego, jak dołączyć do społeczności Busuu

Olá, tudo bem?

Cześć, jak się masz?

Olá, tudo bem?
Cześć, jak się masz?

Olá, tudo bem? - Bem, obrigada! E você?

– Cześć, jak się masz? – Dobrze, dziękuję! A ty?

Olá, tudo bem? Bem, obrigado!

– Cześć, jak się masz? – Dobrze, dziękuję!

Olá, tudo bem? - Mais ou menos.

– Cześć, jak się masz? – Tak sobie.

Mais ou menos.

Tak sobie.

Olá, tudo bem? - Mais ou menos.

– Cześć, jak się masz? – Tak sobie.

Gramatyka: Zaimki osobowe

Zastosowanie zaimków osobowych w praktyce: „ja”, „ty”, „on”, „ona”...

Wskazówka!

W języku portugalskim „**pronomes pessoais do caso reto**” (zaimków w funkcji podmiotu) używamy, aby wskazać wykonawcę czynności opisanej przez czasownik.

Eu me chamo Lara. (Ja nazywam się Lara.)

Você se chama João. (Ty nazywasz się João.)

Ele tem nove anos. (On ma dziewięć lat.)

Ela tem vinte anos. (Ona ma dwadzieścia lat.)

Wskazówka!

„**Eu**”, „**você**”, „**ele**” i „**ela**” to zaimki w funkcji podmiotu w **liczbie pojedynczej** w języku portugalskim brazylijskim.

Aby powiedzieć o sobie, używamy „**eu**” (ja).

„**Você**” (ty) używamy, aby zwrócić się do mężczyzny lub kobiety.

„**Ele**” (on) odnosi się do mężczyzny, zaś „**ela**” (ona) do kobiety.

Eu me chamo Maria.

To zdanie mówi o jednej osobie.

Você se chama Gustavo.

Zaimek w funkcji podmiotu napisany pogrubioną czcionką oznacza „ty”.

Wskazówka!

W **Portugalii** najbardziej powszechnym i nieformalnym sposobem odniesienia się do 2 os. l. poj. „ty” jest „**tu**”.

Jednak w **Brazylii** „tu” ma zastosowanie tylko w kilku dialektach; najczęściej stosuje się „**você**”.

Zarówno w Portugalii jak i Brazylii można użyć „o **senhor** / a **senhora**” (pan / pani) w kontekście formalnym, w języku mówionym i pisanym.

Ele se chama João.

Wyraz napisany pogrubioną czcionką jest rodzaju męskiego.

Ela se chama Julia.

Wyraz napisany pogrubioną czcionką jest rodzaju żeńskiego.

Você se chama Gustavo.

Wskazówka!

Zaimków w funkcji podmiotu w **liczbie mnogiej** używamy, aby odnieść się do grupy mężczyzn, kobiet lub obu tych grup.

Zaimki w funkcji podmiotu w liczbie mnogiej to: **nós** (my),

vocês (wy),

eles (oni) oraz **elas** (one).

Nós nos chamamos Pedro e Tiago. (My nazywamy się Pedro i Tiago.)

Vocês se chamam Filipe e Andrea. (Państwo nazywają się Filipe i Andrea.)

Eles se chamam Gustavo e Paulo. (Oni nazywają się Gustavo i Paulo.)

Nós nos chamamos Pedro e Tiago.

To zdanie mówi o dwóch osobach: Pedro i Tiago.

Wskazówka!

„**Nós**” (my) i „**vocês**” (wy) używamy, aby odnieść się do grupy mężczyzn, kobiet lub obu tych grup.

Vocês se chamam Filipe e Andrea.

„**Vocês**” używamy, aby odnieść się do grupy mężczyzn, kobiet lub grupy mężczyzn i kobiet.

Vocês se chamam Filipe e Andrea.

Państwo nazywają się Filipe i Andrea.

Wskazówka!

„**Eles**” (oni) odnosi się do **grupy mężczyzn**, zaś „**elas**” (one) do **grupy kobiet**.

Kiedy odnosimy się do **grupy złożonej z mężczyzn i kobiet** używamy „**eles**”.

Elas se chamam Julia e Paula.

Eles se chamam Gustavo e Paulo.

Wskazówka!

Zwróć uwagę, że końcówka czasownika zmienia się w zależności od zaimka w funkcji podmiotu, z którym występuje.

Z tego powodu w mówionym portugalskim, podobnie jak w polskim, niemal zawsze pomijamy zaimek w funkcji podmiotu: użyta forma czasownika wystarcza nam do zrozumienia, kto jest wykonawcą danej czynności.

Na chwilę obecną w celach ćwiczeniowych będziemy ich używać, jednak spójrz na poniższe zdania, aby zobaczyć, jak wyglądają zdania bez zaimków w funkcji podmiotu.

Eu me chamo Maria. - Me chamo Maria.

Você se chama Pedro. - Se chama Pedro.

Nós nos chamamos Marisa e Bruna. - Nos chamamos Marisa e Bruna.

Ela se chama Natália.

Eles se chamam Gustavo e Paulo.

Oni nazywają się Gustavo i Paulo.

Eu me chamo Maria.

Ja mam na imię María.

Zaznacz zaimki osobowe liczby mnogiej.

eles, elas, nós

Vocês se chamam Paula e Andrea.

Eles|Vocês se chamam Tom, Andrea e Julia.

Vocês

Zwróć uwagę na akcenty

Ele se chama João.

On ma na imię João.

Elas se chamam Julia e Paula.

Nós nos chamamos Maria, Ana e Paulo.

Você se chama Gustavo.

Ty masz na imię Gustavo.

Wyrażanie swojego samopoczucia

Opowiadanie o swoim samopoczuciu

um abraço

uścisk

PRZYKŁAD

Mande um abraço para ele, por favor!

Uściskaj go, proszę! (Dosłownie: przekaż mu uścisk, proszę!)

Mande um abraço para ele, por favor!

Uściskaj go, proszę! (Dosłownie: przekaż mu uścisk, proszę!)

Wskazówka!

Brazylijczycy mają serdeczny zwyczaj przekazywania ucałowań i uścisków tym, którzy są im bliscy.

Po rozmowie przekazują „**beijos**” (pocałunki, buziaki) osobom, o które się troszczą, bez względu na to, czy była to rozmowa twarzą w twarz, telefoniczna czy zwykła wymiana wiadomości tekstowych.

„**Um abraço**” (uścisk) przekazują znajomym, których nie widzieli od dłuższego czasu, zaś „**abraços**” (uściski) przekazują nawet w służbowych e-mailach, o ile są one nieformalne.

Zobaczmy zastosowanie tych zwrotów w praktyce!

um abraço

„**Abraços**” można przekazać w e-mailu służbowym, o ile e-mail ten jest nieformalny.

um beijo

pocałunek, buziak

PRZYKŁAD

Um beijo para você!

Buziaki! (Dosłownie: buziak dla ciebie!)

um beijo

Buziaki i uściski używane są w sytuacjach mniej formalnych.

Wskazówka!

Zazwyczaj to kobieta decyduje, czy możemy przekazać „**um beijo**” czy raczej powinniśmy zostać przy „**um abraço**”.

Zasada jest następująca:

Jeśli jesteś **mężczyzną**: „**abraços**” są wystarczające; „**beijos**” tylko, kiedy zostały przekazane najpierw przez kobietę.

Jeśli jesteś **kobietą**: „**abraços**” są wystarczające; „**beijos**” przekazujesz tylko wtedy, kiedy uznasz je za stosowne

Um beijo para você!

To znaczy „**buziak dla ciebie**”.

Wskazówka!

Możemy również poprosić kogoś, aby przekazał komuś nasze „abraço” lub „beijo”. Jak usłyszeliśmy w poprzednim dialogu, aby to zrobić, po słowie „para” dodajemy po prostu *ele(s) / ela(s)*.

Gilberto: Mande um abraço **para ele**, por favor! (Uściskaj go, proszę! / Dosłownie: prześlij mu uścisk, proszę!)

Mande um abraço para ele, por favor!

Uściskaj go, proszę! (Dosłownie: przekaż mu uścisk, proszę!)

abraços   osoby, które znamy, ale z którymi nie jesteśmy blisko

beijos   osoby, z którymi jesteśmy blisko

**Wybierz wyraz, który będzie odpowiednim zakończeniem wiadomości Alicji:
„Mamo, jestem zmęczona. Nie idę dzisiaj do szkoły.”**

Bjos

Buziaki

um beijo

To kobieta decyduje, kiedy jest stosowny moment na przekazanie „beijos”.

Sprawdzian

Sprawdź swoje umiejętności, aby przejść do następnego rozdziału

Tudo bem? - Mais ou menos.

– Jak się masz? – Tak sobie.

Vitor mówi „**mais ou menos**”, co znaczy „tak sobie”.

Mande um abraço para ele, por favor!

Uściskaj go, proszę! (Dosłownie: przekaż mu uścisk, proszę!)

**Wybierz wyraz, który będzie odpowiednim zakończeniem wiadomości Alicji:
„Mamo, jestem zmęczona. Nie idę dzisiaj do szkoły.”**

Bjos

Buziaki

um beijo

To kobieta decyduje, kiedy jest stosowny moment na przekazanie „beijos”.

um beijo

To kobieta decyduje, kiedy jest stosowny moment na przekazanie „beijos”.

Eu me chamo Maria.

Ja mam na imię María.

Zaznacz zaimki osobowe liczby mnogiej.

eles, elas, nós

E você?   A ty?

Eu sou o Pedro.   Jestem Pedro.

Nós nos chamamos Maria, Ana e Paulo.

Ele se chama João.

On ma na imię João.

Eles|Vocês se chamam Tom, Andrea e Julia.

Vocês

Você se chama Gustavo.

Ty masz na imię Gustavo.

Vocês se chamam Filipe e Andrea.

Vocês” używamy, aby odnieść się do grupy mężczyzn, kobiet lub grupy mężczyzn i kobiet.

Eles se chamam Gustavo e Paulo.

To zdanie mówi o więcej niż jednym mężczyźnie.

Elas se chamam Julia e Paula.

„Elas” odnosi się do grupy kobiet.

Olá, tudo bem? - Mais ou menos.

– Cześć, jak się masz? – Tak sobie.

Até logo, Elena!

Do zobaczenia później, Eleno!

Meu nome é Cristina.

Mam na imię Cristina.

Meu nome é Cristina, muito prazer.

Mam na imię Cristina, miło cię poznać.

Twoje słownictwo

Até logo!   Do zobaczenia później!

Bem, obrigada   Dobrze, dziękuję. (rodzaj żeński)

Bem, obrigado.   Dobrze, dziękuję. (rodzaj męski)

Como você se chama?   Jak masz na imię?

E você?   A ty?

Eu sou a Elena.   Jestem Elena.

Eu sou o Pedro.   Jestem Pedro.

Mais ou menos.   Tak sobie.

Meu nome é...Mam na imię...

Muito prazer.   Miło mi Cię poznać.

Olá!   Cześć!

Tudo bem?   Jak leci?

um Abram   uścisk

um beijo   pocałunek, buziak

Rozdział 2: Podstawy

Jak się masz?

Zadawanie pytań i udzielanie odpowiedzi na temat samopoczucia

Como vai você?

Jak się masz?

Como você se chama?

Jak masz na imię?

Jak się masz?

Wskazówka!

Aby zapytać „Jak się masz?”, możemy użyć trzech wyrażień:

„**Como você está?**”, „**Como vai você?**” lub „**Tudo bem?**”.

„**Como você está?**” i „**Como vai você?**” stosujemy do jednej osoby,

natomiast „**Tudo bem?**” jest bardziej nieformalne i możemy je użyć

w odniesieniu do jednej osoby lub grupy osób.

Como você se chama?

To znaczy „**Jak masz na imię?**”.

Como vai o senhor?

Jak się Pani ma?

Wskazówka!

„**Como vai a senhora? / Como vai o senhor?**” jest formalnym sposobem zapytania „Jak się masz?”.

W języku portugalskim "**o senhor / a senhora**" używamy, zwracając się do kogoś starszego, nowo poznanego, zwierzchnika lub do kogoś, komu chcemy okazać szacunek.

Como vai o senhor?

Como vai o senhor / Como vai a senhora?
to formalny sposób zapytania „Jak się masz?”.

Jak się Pani ma?

Estou feliz.

Jestem szczęśliwy/a.

Estou triste.

Jestem smutny/a.

Estou feliz.

To znaczy „**Jestem szczęśliwy/a**”.

Eu também.

Ja też.

Eu também.

To znaczy „**Ja też.**”

Estou feliz. Jestem szczęśliwy/a.

Estou triste. Jestem smutny/a.

Eu também. Ja też.

Como você se chama?

Jak masz na imię?

- Estou triste.
Jestem smutny/a.

Zaznacz słowa oznaczające „Ja też”.

Eu, também

- Como vai a senhora?
Jak się Pani ma?

triste feliz
smutny / smutna szczęśliwy / szczęśliwa

Como vai você?
Jak się masz?

Wybierz odpowiedź na pytanie: "Tudo bem?"

Bem, obrigada

Estou feliz. Jestem szczęśliwy/a.

Estou **triste**.

Jestem smutny/a.

Como você está?

Jak się masz?

Eu estou feliz.

Ja jestem zadowolona.

Jak się masz?

Zadawanie pytań i udzielanie odpowiedzi na temat samopoczucia

Estou ótimo! / Estou ótima!

Czuję się świetnie!

Você está um pouco estressado. / Você está um pouco estressada.

Wydajesz się troszkę zestresowany.

Estou ótimo! / Estou ótima!

Znaczy: "**Czuję się świetnie!**"

Ele está cansado. / Ela está cansada.

On jest zmęczony / Ona jest zmęczona.

feliz

szczęśliwy / szczęśliwa

On jest zmęczony / Ona jest zmęczona.

Estão zangados. / Estão

Jesteście źli.

Estão entediados. / Estão entediadas.

Oni są znudzeni.

Jesteście źli.

Estamos muito felizes. Jesteśmy bardzo szczęśliwi.

Estão entediados. / Estão entediadas.

Oni są znudzeni.

Estou ótimo! / Estou ótima! Czuję się świetnie!

Estou ótimo! / Estou ótima!

Czuję się świetnie!

Você está um pouco estressado. / Você está um pouco estressada.

Wydajesz się troszkę zestresowany.

Ele está cansado.

On jest zmęczony.

feliz

szczęśliwy / szczęśliwa

Elas estão zangadas.
Estão entediadas.
Oni są znudzeni.
Estão entediadas.
Oni są znudzeni.
Você está um pouco estressado.
Ty jesteś trochę zestresowany.
Ele está cansado.
On jest zmęczony.
Estamos muito felizes.
Jesteśmy bardzo szczęśliwi.
Estão zangados.
Jesteście źli.
Estão **entediadas**.
Oni są znudzeni.

Gramatyka: Czasownik "estar"

Present Simple czasownika „estar”

eu estou

ja jestem / ja czuję się

PRZYKŁAD

Eu estou feliz.

Ja jestem szczęśliwy.

Eu estou feliz.

Ja jestem szczęśliwy.

you estás

ty jesteś / ty czujesz się

PRZYKŁAD

Você está triste.

Ty jesteś smutny.

Você está triste.

Ty jesteś smutny.

ele / ela está

on / ona jest

PRZYKŁAD

Ela está zangada.

Ona jest zła.

Ele está cansado.

On jest zmęczony.

Wskazówka!

„**Você**” korzysta z tej samej formy czasownika, co trzecia osoba liczby pojedynczej „ele / ela” (on / ona).

Você **está** ótimo / ótima. (Ty czujesz się świetnie.)

Ele **está** ótimo. (On czuje się świetnie.)

Ela **está** ótima. (Ona czuje się świetnie.)

nós estamos

my jesteśmy / my czujemy się

PRZYKŁAD

Nós estamos calmos.

My jesteśmy spokojni.

Nós estamos calmos.

To zdanie opisuje nastrój więcej niż jednej osoby.

vocês estão

wy jesteście / wy czujecie się

PRZYKŁAD

Vocês estão estressadas.

Wy jesteście zestresowani.

Vocês estão zangadas.

To zdanie opisuje nastrój więcej niż jednej kobiety.

eles / elas estão

oni są / oni czują się

PRZYKŁAD

Eles estão entediados.

Oni są znudzeni.

Eles estão entediados.

Pamiętaj, że „eles” odnosi się do grupy mężczyzn lub mężczyzn i kobiet.

Elas estão entediadas.

To zdanie mówi wyłącznie o grupie kobiet.

Wskazówka!

„Vocês” odnosi się do drugiej osoby **liczby mnogiej** „wy” i korzysta z tej samej formy czasownika, co trzecia osoba liczby mnogiej „eles / elas” (oni / one).

Vocês **estão** zangados / zangadas. (Wy jesteście źli. / Wy jesteście złe. / Państwo jesteście źli.)

Eles **estão** zangados. (Oni są źli.)

Elas **estão** zangadas. (One są złe.)

estou feliz.

Ja jestem zadowolona

Você está ótima!

está cansado.

On jest zmęczony.

Wskazówka!

Zwróć uwagę!

Kiedy opisujemy czyjs nastrój, użyte przez nas słowa muszą zgadzać się pod względem rodzaju gramatycznego z osobą, której nastrój opisujemy.

Na ogół **używamy końcówki „-o” przy opisie mężczyzny i końcówki „-a” przy opisie kobiety.**

Jednak nie wgłębiajmy się teraz w szczegóły.

Rodzajami gramatycznymi zajmiemy się w następnym rozdziale gramatycznym!

Ele está cansado. (On jest zmęczony.)

Ela está cansada. (Ona jest zmęczona.)

Ela está entediada

Ele está estressado.

On jest zestresowany.

Wybierz właściwą formę dla „nós”: estamos

Uzupełnij to zdanie: Vocês... estão cansados.

Wybierz właściwą formę dla „eles”: estão

Uzupełnij to zdanie: Elas... Elas estão zangadas.

One są wściekle.

zangadas.

Uzupełnij to zdanie: Ele... está cansado.

On jest zmęczony.

Wybierz właściwy czasownik w celu uzupełnienia zdania: „Eu ... feliz.”

estou ja jestem / ja czuję się

Eu **estou** feliz.

Ja jestem szczęśliwy.

Você **está** triste.

Ty jesteś smutny.

Ele **está** cansado.

On jest zmęczony.

Ela **está** feliz.

Ona jest szczęśliwa.

Zwróć uwagę na akcenty

Vocês **estão** tristes.

Elas **estão** zangadas.

One są wściekle.

Você **está** triste.

Ty jesteś smutny.

VOCABULARY

eu estou	ja jestem / ja czuję się
você está	ty jesteś / ty czujesz się
ele / ela está	on / ona jest
nós estamos	my jesteśmy / my czujemy się
vocês estão	wy jesteście / wy czujecie się
eles / elas estão	oni są / oni czują się

Opisywanie znajomych

Rozmawianie o różnych osobach

a mulher

kobieta

PRZYKŁAD

A mulher é linda.

Ta kobieta jest piękna.

o homem

mężczyzna

PRZYKŁAD

O homem é alto.

Ten mężczyzna jest wysoki.

a garota

dziewczyna

PRZYKŁAD

A garota é simpática.

Ta dziewczyna jest sympatyczna.

o garoto

chłopak

PRZYKŁAD

O garoto é jovem.

Ten chłopak jest młody.

a mulher kobieta

o homem mężczyzna

o garoto chłopak

o amigo / a amiga

przyjaciel / przyjaciółka

PRZYKŁAD

Vocês são amigos. Wy jesteście przyjaciółmi.

o colega de trabalho / a colega de trabalho

kolega / koleżanka

PRZYKŁAD

Minha colega de trabalho é da Espanha. Ela é espanhola.

Moja koleżanka jest z Hiszpanii. Ona jest Hiszpanką.

o colega de trabalho / a colega de trabalho

Znaczy "**kolega / koleżanka**".

o colega de trabalho / a colega de trabalho kolega / koleżanka

o amigo / a amiga przyjaciel / przyjaciółka

a garota dziewczyna

o homem

mężczyzna

a mulher

kobieta

o colega de trabalho / a colega de trabalho

kolega / koleżanka

o homem

mężczyzna

a mulher

kobieta

Gramatyka: Być: ser

Present Simple czasownika „ser”

Wskazówka!

Czasownika „ser” (być) używamy do opisanego wyglądu:

Ele é loiro. (On jest blondynem.)

Ele é loiro.

To zdanie opisuje czyjś wygląd.

Você é baixo.

To zdanie opisuje czyjś wygląd.

Wskazówka!

Czasownika „ser” (być) używamy również do opisanego osobowości

A menina é simpática. (Ta dziewczyna jest miła.)

A menina **é** simpática.

Czasownika „ser” (być) używamy również do opisanie czyjejs osobowości

Wskazówka!

Czasownika „ser” (być) używamy również do opisanie lub przedstawienia ogólnego faktu lub sytuacji.

Zdanie poniżej stwierdza, że tych dwoje ludzi jest kolegami z pracy:

Eles **são** colegas de trabalho. (Oni są kolegami z pracy.)

Eles **são** colegas de trabalho.

To zdanie coś wyjaśnia.

Wskazówka!

Czasownik „ser” (być) jest czasownikiem nieregularnym, ponieważ nie podlega żadnej określonej odmianie. Formy liczby pojedynczej czasownika „ser” (być) to:

Zaimek w funkcji podmiotu	Ser (być)
eu	sou
ele / ela / você	é

Você **é** baixo.

To zdanie opisuje jedną osobę.

Você **é** morena.

To zdanie opisuje jedną osobę.

Nós não **somos** idosos.

To znaczy „My nie jesteśmy starzy.” i opisuje więcej niż jedną osobę.

Wskazówka!

Formy liczby mnogiej czasownika „ser” (być) to:

Zaimek w funkcji podmiotu	Ser (być)
nós	somos
eles / elas / vocês	são

Vocês são amigos.

Wy jesteście przyjaciółmi.

Vocês são jovens.

Wy jesteście młodzi.

Eles são colegas de trabalho. Oni są kolegami z pracy.

Nós **não somos** idosos. To jest zdanie przeczące.

Wskazówka!

Aby utworzyć zdanie przeczące w języku portugalskim, przed czasownikiem stawiamy „não”.

Nós não somos idosos. (My nie jesteśmy starzy.)

A menina **é** simpática.

Czasownika „ser” (być) używamy również do opisanie czyjejs osobowości

Wybierz formy liczby pojedynczej czasownika „ser” (być).

sou, é

eu sou   ja jestem

você é
ty jesteś, pan jest
ele / ela é

Wybierz formy liczby mnogiej czasownika „ser” (być).

somos, são

nós somos
My jesteśmy

vocês são
wy jesteście

eles / elas são

Eu sou jovem.
Jestem młody / młoda.

Você é baixo.
Ty jesteś niski.

Ela é loira.
Ona jest blondynką.

Eu sou jovem. Jestem młody / młoda.

Ele não é alto. On nie jest wysoki.

Você é baixo. Ty jesteś niski.

Nós não somos idosos.
My nie jesteśmy starzy.

Vocês são amigos.
Wy jesteście przyjaciółmi.

Eles são colegas de trabalho.

Nós não somos jovens. My nie jesteśmy młodzi.

Vocês são amigos. Wy jesteście przyjaciółmi.

Eles são colegas de trabalho. Oni są kolegami z pracy.

Ela é morena.
Ona jest brunetką.
Zwróć uwagę na akcenty

Vocês **são** amigos.
Wy jesteście przyjaciółmi.

Você **é** baixo.
Ty jesteś niski.

Vocês **são** loiras.

Nós não **somos** idosos.
My nie jesteśmy starzy.

Jak wyglądasz?

Rozmawianie o ludziach, których znamy

cabelo longo

długie włosy

PRZYKŁAD

A garota tem cabelo longo.

Ta dziewczyna ma długie włosy.

olhos castanhos

brązowe oczy

PRZYKŁAD

A colega tem olhos castanhos.

Ta koleżanka ma brązowe oczy.

cabelos castanhos

brunet / brunetka

PRZYKŁAD

Você tem cabelos castanhos.

Ty masz brązowe włosy.

loiro / loira

blondyn / blondynka

PRZYKŁAD

Ele é loiro.

On jest blondynem.

Wskazówka!

Czasownika „ser” (być) używamy przy opisywaniu cech fizycznych:

loiro (blond), **alto** (wysoki)...

Ele é loiro. (On jest blondynem.)

Ela é alta. (Ona jest wysoka.)

alto / alta

wysoki / wysoka

PRZYKŁAD

Sua mãe é alta ou baixa?

Czy twoja matka jest wysoka czy niska?

Sua mãe é alta ou baixa?

Czasownika „ser” (być) używamy przy opisywaniu cech fizycznych:

loiro (blond), **alto** (wysoki)...

olhos azuis

niebieskie oczy

PRZYKŁAD

Laura tem olhos azuis.

Laura ma niebieskie oczy.

Wskazówka!

Aby opisać czyjś wygląd, możemy również użyć czasownika „ter” (mieć).

Na przykład kiedy opisujemy części ciała: **olhos** (oczy), **cabelo** (włosy)...

A garota **tem** os olhos azuis.

A garota **tem** o cabelo longo.

olhos azuis

Znaczy "**niebieskie oczy**".

baixo / baixa

niski / niska

PRZYKŁAD

Você é baixo.

Ty jesteś niski.

idoso / idosa

stary / stara

PRZYKŁAD

Nós não somos idosos.

My nie jesteśmy starzy.

cabelo curto

krótkie włosy

PRZYKŁAD

O colega tem cabelo curto.

Ten kolega ma krótkie włosy.

jovem

młody / młoda

PRZYKŁAD

Eu sou jovem.

Jestem młody / młoda.

jovem

Przeciwieństwo słowa „stary”.

jovem   młody / młoda

idoso / idosa   stary / stara

alto / alta   wysoki / wysoka

baixo / baixa   niski / niska

cabelo longo

długie włosy

cabelo castanho

brązowe włosy

olhos azuis

niebieskie oczy

jovem – idoso

loiro / loira

blondyn / blondynka

loiro / loira   blondyn / blondynka

cabelo curto

krótkie włosy

Wybierz słowo, które oznacza „młody / młoda”. jovem

cabelos castanhos

brunet / brunetka

baixa – alta**baixo / baixa**

niski / niska

Odsłuchaj rozmowę.

Laura   A garota é loira.

Carlos   Ela é alta ou baixa?

Laura   Ela é alta.

Carlos   Jovem ou idosa?

Laura   Jovem.

Carlos   Ela é a Maria?

Laura   Sim, é a Maria!

O homem tem olhos azuis.

O colega tem cabelo curto.

Ten kolega ma krótkie włosy.

A colega tem olhos castanhos.

Ta koleżanka ma brązowe oczy.

Ele é **loiro**.

On jest blondynem.

Você é **baixo**.

Ty jesteś niski.

A garota tem **cabelo longo|cabelo loiro**.

Ta dziewczyna ma długie włosy.

cabelo loiro

Ele é loiro.

On jest blondynem.

Você tem cabelos castanhos.

Ty masz brązowe włosy.

Nós não somos idosos.

My nie jesteśmy starzy.

Eu sou **jovem**.
Jestem młody / młoda.

Gramatyka: gatunek

Rozróżnianie i ćwiczenie rodzaju gramatycznego rzeczowników

Wskazówka!

W języku portugalskim wszystkie rzeczowniki posiadają rodzaj gramatyczny, nawet jeśli odnoszą się do przedmiotów nieożywionych. Nie ma żadnego logicznego wytłumaczenia, dlaczego dany rzeczownik posiada akurat taki rodzaj gramatyczny. Po prostu za każdym razem, kiedy uczysz się nowego słowa, spróbuj zapamiętać nie tylko to słowo, ale również występujący przy nim rodzajnik!

Wskazówka!

W języku portugalskim rodzajnikami określonymi w liczbie pojedynczej są „o” i „a”. „O” używamy z wyrazami rodzaju męskiego, zaś „a” z wyrazami rodzaju żeńskiego.

Rodzaj męski: o homem, o garoto, o amigo
(mężczyzna, chłopak, przyjaciel)

Rodzaj żeński: a mulher, a garota, a amiga
(kobieta, dziewczyna, przyjaciółka)

o cachorro   **pies**

Pogrubione słowo jest rodzaju męskiego.

a casa   **dom**

Możemy zauważyć, że wyraz „**casa**” jest rzeczownikiem rodzaju żeńskiego, ponieważ jego rodzajnikiem jest „**a**”.

Wskazówka!

Rodzaj gramatyczny wyrazów możemy również rozpoznać po ich końcówkach. Aby Ci pomóc, przedstawiamy najbardziej popularne końcówki.

Rzeczowniki o następujących końcówkach są **przeważnie** rodzaju męskiego:

rzeczowniki kończące się na **-o**: o **amigo** (przyjaciel)

rzeczowniki kończące się na **-or**: o **ator** (aktor)

rzeczowniki kończące się na **-á**: o **chá** (herbata)

rzeczowniki kończące się na **-ís**: o **país** (kraj)

Z tej listy wybierz trzy rzeczowniki rodzaju męskiego.

sol, ator, animal

Wskazówka!

Rzeczowniki o następujących końcówkach są **przeważnie** rodzaju żeńskiego:

rzeczowniki kończące się na **-a**: a **mesa** (stół)

rzeczowniki kończące się na **-er**: a **colher** (łyżka)

Wybierz wyrazy rodzaju żeńskiego.

mulher, luz, menina

Wskazówka!

Wyrazy takie jak **estudante** czy **artista** mogą być zarówno rodzaju męskiego jak i żeńskiego w zależności od płci osoby, do której się odnoszą.

Płeć tej osoby można zdefiniować dzięki występującemu rodzajnikowi:

Rodzaj męski: **O** estudante lê o livro. (Student czyta książkę.)

Rodzaj żeński: **A** estudante lê o livro. (Studentka czyta książkę.)

A estudante lê o livro.

O artista é legal.

Wskazówka!

Istnieją również słowa, które pozostają takie same, niezależnie od płci osoby wykonującej daną czynność.

Wyrazy te mają jedną formę, która odnosi się zarówno do rodzaju męskiego jak i żeńskiego.

a criança (dziecko)

o ser (człowiek / istota)

a pessoa (osoba)

A criança é simpática.

O menino é bonito.

A mulher é inteligente.

a, profesora

o amigo - **a amiga**

przyjaciel - przyjaciółka

a médica - **o médico**

lekarka - lekarz

o cachorro

pies

a luz

Wybierz wyrazy rodzaju żeńskiego.

mulher, mesa, garçonete

Wybierz wyrazy rodzaju męskiego.

país, amigo, hotel

Wskazówka!

Pomimo końcówki „-a” następujące słowa są rodzaju męskiego.

O idioma é difícil. (Ten język jest trudny.)

O dia está claro. (Dzień jest jasny.)

o idioma

Pomimo tego, że wyraz „idioma” kończy się na „-a”, jest on rodzaju męskiego.

o dia

Pogrubione słowo jest rodzaju męskiego.

Sprawdzian

Sprawdź swoje umiejętności, aby przejść do następnego rozdziału

Vocês estão zangadas.

To zdanie opisuje nastrój więcej niż jednej kobiety.

Eu também.

To znaczy „**Ja też.**”

Vocês **são** loiras. Jesteście blondynkami.

Wybierz wyrazy rodzaju żeńskiego.

mulher, luz, menina

Estão entediadas.

Oni są znudzeni.

ele / ela é

Nós **não somos** idosos. Nie jesteśmy starzy

To jest zdanie przeczące.

Jovem

Przeciwieństwo słowa „stary”.

Wybierz rodzaj żeński słowa „o professor”.

a, professora

Wybierz właściwą formę dla „eles”:

es tao

Ele está estressado.

On jest zestresowany.

Eu sou **jovem**.

Jestem młody / młoda.

o garoto

chłopak

Como você está?

Jak się masz?

Ja jestem zadowolona.

Wybierz odpowiedź na pytanie: "Tudo bem?"

Bem, obrigada

Elas **estão** zangadas.

One są wściekłe.

baixa - alta

niski – wysoki

o dia

Pogrubione słowo jest rodzaju męskiego.

Estamos muito felizes.

Jesteśmy bardzo szczęśliwi.

Rozdział 3: Praca zawodowa

Czym się zajmujesz?

Opisywanie ludzi i ich zawodów

o professor / a professora

profesor

PRZYKŁAD

Meu professor é muito baixo.

Mój nauczyciel jest bardzo niski.

Można zauważyć, że niektóre nazwy zawodów zmieniają się w zależności od tego, czy mówimy o mężczyźnie czy o kobiecie. Niektóre jednak pozostają takie same! Później przyjrzymy się różnym przykładom.

Pedro é professor. (Pedro jest nauczycielem.)

Maria é professora. (Maria jest nauczycielką.)

„Estudante” (student / studentka) jest przykładem nazwy zawodu, która nie ulega zmianie. Używamy jej, aby odnieść się zarówno do studenta, jak i do studentki.

A garota é estudante. (Ta dziewczyna jest studentką.)

O garoto é estudante. (Ten chłopak jest studentem.)

o professor / a professora

"Znaczy "nauczyciel / nauczycielka".

o vendedor / a vendedora

ekspedient / ekspedientka

PRZYKŁAD

O vendedor trabalha em uma loja.

Ekspedient pracuje w sklepie.

Wskazówka!

Można zauważyć, że niektóre nazwy zawodów zmieniają się w zależności od tego, czy mówimy o mężczyźnie czy o kobiecie. Niektóre jednak pozostają takie same! Później przyjrzymy się różnym przykładom.

Pedro é professor. (Pedro jest nauczycielem.)

Maria é professora. (Maria jest nauczycielką.)

o estudante / a estudante

Student / Studentka

PRZYKŁAD

Ana é uma estudante.

Anna jest studentką.

Wskazówka!

„Estudante” (student / studentka) jest przykładem nazwy zawodu, która nie ulega zmianie. Używamy jej, aby odnieść się zarówno do studenta, jak i do studentki.

A garota é estudante. (Ta dziewczyna jest studentką.)

O garoto é estudante. (Ten chłopak jest studentem.)

Wskazówka!

„Estudante” (student / studentka) jest przykładem nazwy zawodu, która nie ulega zmianie. Używamy jej, aby odnieść się zarówno do studenta, jak i do studentki.

A garota é estudante. (Ta dziewczyna jest studentką.)

O garoto é estudante. (Ten chłopak jest studentem.)

o vendedor / a vendedora

ekspedient / ekspedientka

o garçom / a garçonete

kelner / kelnerka

PRZYKŁAD

O garçom trabalha num restaurante.

Ten kelner pracuje w restauracji.

o médico / a médica

lekarz / lekarka

PRZYKŁAD

O médico trabalha no hospital.

Ten lekarz pracuje w szpitalu.

o médico / a médica

lekarz / lekarka

Eu sou médica .

Jestem lekarką.

Eu sou médico, e você? Jestem lekarzem, a ty?

Eu sou professora de português. Jestem nauczycielką portugalskiego.

No que você trabalha? Jaką pracę wykonujesz?

médica, professor, estudante

o vendedor / a vendedora   ekspedient / ekspedientka

o garçom / a garçonete   kelner / kelnerka

o estudante / a estudante   Student / Studentka

a médica

lekarka

O **vendedor** trabalha em uma loja.

Ekspedient pracuje w sklepie.

Ana é uma **estudante**.

Anna jest studentką.

A mulher é médica.

Sérgio é **professor** em uma escola de idiomas.

Alice é **vendedora** numa loja de roupas.

Gdzie pracujesz?

Codzienne rozmowy w miejscu pracy

Onde você trabalha?

Gdzie pracujesz?

um escritório

biuro

PRZYKŁAD

Nós trabalhamos num escritório.

My pracujemy w biurze.

um hospital

szpital

PRZYKŁAD

Preciso encontrar um hospital.

Muszę znaleźć szpital.

um restaurante

restauracja

PRZYKŁAD

Eu trabalho num restaurante.

Pracuję w restauracji.

um hospital

szpital

um escritório de advocacia

kancelaria prawna

PRZYKŁAD

Ele trabalha num escritório de advocacia de muito prestígio.

On pracuje w bardzo prestiżowej kancelarii prawnej.

uma loja

sklep

PRZYKŁAD

Eu sou vendedor numa loja de roupas.

Jestem sprzedawcą w sklepie odzieżowym.

um escritório de advocacia

kancelaria prawna

uma loja

Znaczy "**sklep**".

uma clínica

przychodnia

PRZYKŁAD

A Carmen trabalha numa clínica.

Carmen pracuje w przychodni.

uma escola

szkoła

PRZYKŁAD

Ela ensina espanhol numa escola.

Ona uczy hiszpańskiego w szkole.

uma clínica   przychodnia

uma escola   szkoła

Onde você trabalha? Gdzie pracujesz?

um restaurante

restauracja

um escritório

biuro

Sou vendedora numa loja.

Onde você trabalha?

um hospital

szpital

um escritório de advocacia

kancelaria prawna

A Carmen trabalha numa clínica.

Carmen trabalha em uma clínica.

Preciso encontrar um **hospital**.

Muszę znaleźć szpital.

uma **escola**

szkoła

A Carmen trabalha numa **clínica**.

Carmen trabalha em uma clínica.

Onde você trabalha? Gdzie pracujesz?

um escritório   biuro

uma escola   szkoła

Gramatyka: Rodzajniki określone

Wyrazy, które odnoszą się do rzeczy określonych lub znanych nam wcześniej

Wskazówka!

Rodzajniki określone to wyrazy, które występują przed rzeczownikiem, aby wskazać jego liczbę (pojedynczą lub mnogą) i rodzaj gramatyczny (męski lub żeński). W tym rozdziale poznamy portugalskie rodzajniki określone (o, a, os, as).

Rodzajniki określone odnoszą się do konkretnej rzeczy lub osoby.

Rodzaj męski, liczba pojedyncza: o

Rodzaj żeński, liczba pojedyncza: a

Rodzaj męski, liczba mnoga: os

Rodzaj żeński, liczba mnoga: as

a profesora

Wyraz napisany pogrubioną czcionką jest rodzajnikiem.

a médica

Wyraz napisany pogrubioną czcionką mówi o tym, że rzeczownik jest rodzaju żeńskiego i jest w liczbie pojedynczej.

o professor

Wyraz napisany pogrubioną czcionką mówi o tym, że rzeczownik jest rodzaju męskiego i jest w liczbie pojedynczej.

Wskazówka!

W języku portugalskim rodzajników określonych używamy przed:

Imionami i nazwiskami:

a Lara, o Cristiano itp.

Tytułami i kiedy zwracamy się do kogoś w trzeciej osobie:

O Doutor Andrade é um bom médico.

A senhora está bem?

Na ogół przed nazwami krajów:

o Brasil, a Alemanha, os Estados Unidos itp.

Nazwami niektórych miast:

o Rio de Janeiro, o Porto itd.

O estudante estuda português.

W tym wyrażeniu wyrazy są rodzaju męskiego i w liczbie pojedynczej.

O jornalista escreve a notícia.

Pogrubiony wyraz jest rodzaju męskiego i jest w liczbie pojedynczej.

na frente de nomes

o Gustavo

na frente de nomes de países

o Brasil

na frente de alguns nomes de cidades

o Rio de Janeiro

As professoras trabalham numa escola.

Wybierz zdanie, które odnosi się do grupy mężczyzn lub mężczyzn i kobiet.

Os alunos estudam português.

Wskazówka!

Aby utworzyć liczbę mnogą, zazwyczaj dodajemy „-s” na końcu wyrazu.

liczba pojedyncza

liczba mnoga

a vendedora

as vendedoras

o médico

os médicos

a estudante

as estudantes

Wybierz rodzajniki określone rodzaju żeńskiego.

As, A

Wybierz rodzajniki określone w liczbie mnogiej.

Os, As

- o médico
- a médica
- a estudante
- as estudantes

Wybierz właściwy rodzajnik, aby uzupełnić zdanie: "...jornalista trabalha em um jornal"

a

Wybierz właściwy rodzajnik, aby uzupełnić zdanie: "...estudante estuda Inglês."

a

Wybierz rzeczownik występujący z rodzajnikiem „o”.

vendedor   sprzedawca

A médica é boa.

O Brasil
Brazylia

O professor trabalha numa escola.

- a médica
- os professores
- as médicas

Os enfermeiros trabalham no hospital.

O professor trabalha numa escola.

Nauczyciel pracuje w szkole.

A senhora é médica.

Os estudantes são garotos.

As|Os estudantes estudam português.

Os

Gramatyka: Rodzajniki nieokreślone

Wyrazy, które odnoszą się do rzeczy ogólnych lub nieznanymi

Wskazówka!

Porównajmy te dwa zdania:

Você pode recomendar **um** restaurante? (Czy możesz polecić jakąś restaurację?)

O restaurante na esquina é muito bom. (Ta restauracja na rogu jest bardzo dobra.)

Wskazówka!

W pierwszym zdaniu mówimy o jakiegokolwiek restauracji, a w drugim o konkretnej: **tej** restauracji na rogu.

Jakakolwiek restauracja: **Você pode recomendar um** restaurante?

Prywatna restauracja: **O** restaurante na esquina é muito bom.

Wybierz rodzajniki w zdaniu.

A, um

Wskazówka!

Rodzajników nieokreślonych używamy, aby powiedzieć o czymś po raz pierwszy lub powiedzieć o jakichś bliżej nieokreślonych przedmiotach, miejscach lub osobach.

Preciso encontrar **um** hospital. (jakikolwiek szpital)

O professor de português.

Ta osoba lub ta rzecz znana jest zarówno mówiącemu, jak i słuchającemu.

Preciso encontrar um hospital.

To mówi o szpitalu w ogólności (jakimkolwiek szpitalu).

Wskazówka!

W języku portugalskim występują cztery rodzajniki nieokreślone w zależności od tego, czy rzeczownik, przed którym występują, jest rodzaju męskiego czy żeńskiego, w liczbie pojedynczej czy mnogiej.

Rodzaj męski, liczba pojedyncza: **um**

Rodzaj męski, liczba mnoga: **uns**

Rodzaj żeński, liczba pojedyncza: **uma**

Rodzaj żeński, liczba mnoga: **umas**

Wskazówka!

Kiedy te rodzajniki nieokreślone występują po wyrazie „**em**”, tworzą nowe słowo. Połączenia takie nazywamy „**contrações**” (formami skróconymi):

em + um: num

em + uns: nuns

em + uma: numa

em + umas: numas

Wybierz formy skrócone.

num, numa, numas

Ana trabalha **numa** loja de roupas.

To odnosi się do jakiegokolwiek sklepu odzieżowego.

em + um num

em + uns nuns

em + uma numa

Wybierz rodzajniki nieokreślone rodzaju żeńskiego.

umas, uma

Wybierz rodzajniki nieokreślone w liczbie mnogiej.

umas, uns

Wybierz właściwy rodzajnik, aby uzupełnić zdanie: "Você pode recomendar ... restaurante?"

um

Wybierz właściwy rodzajnik, aby uzupełnić zdanie: "A Carmen trabalha ... clínica."

numa

Wybierz rzeczownik występujący z rodzajnikiem „um”.

vendedor

sprzedawca

Ela ensina espanhol numa escola.

Ona uczy hiszpańskiego w szkole.

Preciso encontrar um hospital.

Muszę znaleźć szpital.

Nós trabalhamos num escritório.

My pracujemy w biurze.

As enfermeiras trabalham numas clínicas.

uma clínica

umas lojas

um escritório

Um advogado.

Os enfermeiros trabalham **num** hospital.

A senhora precisa encontrar **um** hospital.

Ele trabalha **num** escritório de advocacia de muito prestígio.

On pracuje w bardzo prestiżowej kancelarii prawnej.

Sprawdzian

Sprawdź swoje umiejętności, aby przejść do następnego rozdziału

Wybierz rodzajniki określone rodzaju żeńskiego.

As, A

Wybierz miejsce pracy sprzedawcy.

loja

uma **clínica**

przychodnia

Ele trabalha **num** escritório de advocacia de muito prestígio.

On pracuje w bardzo prestiżowej kancelarii prawnej.

Um advogado.

A senhora precisa encontrar **um** hospital.

Os enfermeiros trabalham **num** hospital.

Eu sou médica .
Jestem lekarką.

Onde você trabalha?

A Carmen trabalha numa clínica.
Carmen pracuje w przychodni.

Os alunos estudam português.

Wybierz rzeczownik występujący z rodzajnikiem „um”.

vendedor   Sprzedawca

Preciso encontrar um hospital.
o mówi o szpitalu w ogólności (jakimkolwiek szpitalu).

Alice é **vendedora** numa loja de roupas.

Sérgio é **professor** em uma escola de idiomas.

O **vendedor** trabalha em uma loja.
Ekspedient pracuje w sklepie.

Ana é uma **estudante**.
Anna jest studentką.

Os estudantes são garotos.

As|Os estudantes estudam português.

Os

uma escola

Miejsce, gdzie pracuje nauczyciel.

Rozdział 4: Ludzie i języki

Skąd jesteś?

Rozmawianie o swoim pochodzeniu

De onde você é?

Skąd jesteś?

Eu sou da...

Jestem z...

PRZYKŁAD

Eu sou da Alemanha.

Jestem z Niemiec.

De onde você é?

Znaczy "**Skąd jesteś?**"

Inglaterra

Anglia

PRZYKŁAD

Eu sou da Inglaterra. Eu sou inglês.

Jestem z Anglii. Jestem Anglikiem.

Itália

Włochy

PRZYKŁAD

Meu amigo é da Itália. Ele é italiano.

Mój przyjaciel jest z Włoch. On jest Włochem.

França

Francja

PRZYKŁAD

Meu amigo é da França. Os pais dele são franceses.

Mój przyjaciel jest z Francji. Jego rodzice są Francuzami.

Itália
Włochy

Espanha

Hiszpania

PRZYKŁAD

Minha colega de trabalho é da Espanha. Ela é espanhola.

Moja koleżanka jest z Hiszpanii. Ona jest Hiszpanką.

Alemanha

Niemcy

PRZYKŁAD

As mulheres são da Alemanha. Elas são alemãs.

Te kobiety są z Niemiec. One są Niemkami.

Brasil

Brazylia

PRZYKŁAD

Nós somos brasileiros.

My jesteśmy Brazylijczykami.

Espanha Hiszpania

Brasil Brazylia

Alemanha Niemcy

Rússia

Rosja

PRZYKŁAD

Eu sou russa e ela também é da Rússia.

Ja jestem Rosjanką i ona też jest z Rosji.

Turquia

Turcja

PRZYKŁAD

Eles são da Turquia. Você é turco?

Oni są z Turcji. Czy ty jesteś Turkiem?

Rússia Rosja
Turquia Turcja
Alemanha Niemcy

China
Chiny

PRZYKŁAD

Sua mãe é da China. Seu pai é chinês também?

Twoja mama jest z Chin. Czy twój tata też jest Chińczykiem?

De onde você é? Sou da Alemanha.

Eles são turcos.

Vocês são brasileiros.

De onde você é?

Skąd jesteś?

De onde você é? Sou espanhol.

Eu sou da **Alemanha**.

Jestem z Niemiec.

Ela é **espanhola**.

Ona jest Hiszpanką.

Minha amiga é inglesa.

Eu sou **russo** e ela também é da Rússia.

Ja jestem Rosjanką i ona też jest z Rosji.

As mulheres são da **Alemanha**. Elas são alemãs.

Te kobiety są z Niemiec. One są Niemkami.

Sua mãe é da **China**. Seu pai é chinês também?

Twoja mama jest z Chin. Czy twój tata też jest Chińczykiem?

Jakimi językami mówisz?

Rozmawianie o tym, skąd jesteś i udzielanie informacji o językach, którymi się posługujesz

Que idiomas você fala?

Jakimi językami mówisz?

falar

mówić

PRZYKŁAD

Eu falo espanhol.

Mówię po hiszpańsku.

ler
czytać

PRZYKŁAD

Eu falo e leio chinês.

Mówię i czytam po chińsku.

Eu falo e leio chinês.

Eu falo espanhol.

Znaczy "Mówię po hiszpańsku".

aprender

uczyć się

PRZYKŁAD

Ele aprende inglês.

On uczy się angielskiego.

escrever

pisać

PRZYKŁAD

Nós escrevemos em turco.

My piszemy po turecku.

Ele aprende inglês.

Nós escrevemos em turco.

To znaczy „My piszemy po turecku”.

entender

rozumieć

PRZYKŁAD

Eles entendem frases em italiano.

Oni rozumieją zdania po włosku.

praticar

ćwiczyć

PRZYKŁAD

Você pratica francês frequentemente.

Wy często ćwiczycie francuski.

estudar

uczyć się / studiować

PRZYKŁAD

Ela estuda alemão.

Ona studiuje niemiecki.

estudar uczyć się / studiować

praticar **ćwiczyć**

falar mówić

entender rozumieć

aprender uczyć się

ler czytać

Eu falo espanhol.

Mówię po hiszpańsku.

Que idiomas você fala?

Jakimi językami mówisz?

Eu falo e leio chinês.

Mówię i czytam po chińsku.

Nós escrevemos em turco.

My piszemy po turecku.

Ele aprende inglês.

On uczy się angielskiego.

Ela estuda alemão.

Ona studiuje niemiecki.

Ele aprende inglês.

On uczy się angielskiego.

Que idiomas você **fala**?

Jakimi językami mówisz?

Nós **escrevemos** em turco.

My piszemy po turecku.

Eles entendem frases em italiano.

Oni rozumieją zdania po włosku.

Eu falo e **leio** chinês.

Mówię i czytam po chińsku.

Ela **estuda** alemão.

Ona studiuje niemiecki.

Você pratica francês frequentemente.

Wy często ćwiczyście francuski.

VOCABULARY

Que idiomas você fala?   Jakimi językami mówisz?

falar	mówić
ler	czytać
aprender	uczyć się
escrever	pisać
entender	rozumieć
praticar	ćwiczyć
estudar	uczyć się / studiować

Gramatyka: Czasowniki regularne

Zastosowanie „presente simple” w czasownikach regularnych

Wskazówka!

Zapamiętaj: czasowniki to wyrazy, których używamy, aby powiedzieć, co ktoś lub coś robi, czym ktoś lub coś jest lub co się z kimś lub z czymś dzieje.

Wskazówka!

Najbardziej podstawową formą czasownika jest „**infinitivo**” (bezokolicznik).
Bezokolicznik to podstawowa forma czasownika, niewyrażająca żadnego czasu.

W języku portugalskim istnieją trzy końcówki bezokolicznika, które wskazują **grupę, do której należy dany czasownik: -ar, -er oraz -ir.**

falar (mówić)
escrever (pisać)
assistir (oglądać)

Zaznacz czasowniki należące do grupy -ar.

falar, estudar, morar

Zaznacz czasowniki należące do grupy -er.

entender, atender, beber

assistir

To należy do grupy czasowników **-ir**.

Wskazówka!

Aby utworzyć czasownik regularny, do tematu czasownika dodajemy końcówkę z grupy, do której przynależy dany czasownik (-ar, -er lub -ir).

Temat czasownika to bezokolicznik bez swojej końcówki:

Bezokolicznik	temat
falar	fal-
escrever	escrev-
assistir	assist-

Wskazówka!

Używając czasowników regularnych, zawsze stosujemy te same zasady.

Poniższe czasowniki są regularne i należą do grupy czasowników zakończonych na **-ar**.

W pierwszej osobie liczby pojedynczej „**eu**” (ja) mają tę samą końcówkę:

falar: eu falo

estudar: eu estudo

comer

temat czasownika: **com-**

Wskazówka!

W języku portugalskim używamy różnych końcówek w zależności od tego, kto jest wykonawcą czynności:

eu escrevo (ja piszę)

você escreve (ty piszesz)

Wskazówka!

Końcówki czasowników regularnych zakończonych na -ar, to:

zaimek osobowy	czasownik
eu	estud-o
você / ele / ela	estud-a
nós	estud-amos
vocês / eles / elas	estud-am

Zaznacz formy czasowników, należące do grupy -ar.

estudamos, falam, falo

Wskazówka!

Końcówki czasowników regularnych zakończonych na -er, to:

zaimek osobowy	czasownik
eu	escrev-o
você / ele / ela	escrev-e
nós	escrev-emos
vocês / eles / elas	escrev-em

Zaznacz formy czasowników, należące do grupy -er.

como, escrevemos, entendem

Wskazówka!

Końcówki czasowników regularnych zakończonych na -ir, to:

zaimek osobowy	czasownik
eu	assist-o
você / ele / ela	assist-e
nós	assist-imos
vocês / eles / elas	assist-em

falamos, falam

e należą do grupy czasowników zakończonych na -ar.

Você fala espanhol.

Ty mówisz po hiszpańsku.

Você **come** no restaurante.

Elas **entram** no ônibus.

eu desisto

nós desistimos

você / ele / ela desiste

Nós... moramos no Brasil.

Você... fala espanhol.

Vocês... escrevem em português.

To jest moja rodzina

Rozmawianie o swojej rodzinie

a mãe

mama

PRZYKŁAD

Quantos irmãos e irmãs sua mãe tem? Ile rodzeństwa ma twoja mama?

o pai

tata

PRZYKŁAD

Meu pai tem uma irmã.

Mój tata ma jedną siostrę.

o filho / a filha

syn/córka

PRZYKŁAD

O filho dela tem dois anos e a filha dela tem três meses.

Jego/jej syn ma dwa lata, a jego/jej córka ma 3 miesiące.

pai, irmã

filho / a filha   syn/córka

o filho / a filha   syn/córka

o irmão / a irmã   brat/siostra

o avô / a avó

dziadek / babcia

PRZYKŁAD

Minha avó tem sete gatos.

Moja babcia ma siedem kotów.

o neto / a neta

wnuk/wnuczka

PRZYKŁAD

Nosso neto mora na Espanha.

Nasz wnuk mieszka w Hiszpanii.

o irmão / a irmã   brat/siostra

o avô / a avó   dziadek / babcia

o neto / a neta   wnuk/wnuczka

o tio / a tia

wujek / ciocia

PRZYKŁAD

Sua tia tem olhos azuis.

Twoja ciocia ma niebieskie oczy.

o primo / a prima

kuzyn/kuzynka

PRZYKŁAD

A prima deles tem dez anos.

Ich kuzyn ma 10 lat.

tia, primo

o tio / a tia
wujek / ciocia

o tio / a tia   wujek / ciocia
o primo / a prima   kuzyn/kuzynka
o neto / a neta   wnuk/wnuczka

a mãe   mama

Seu irmão tem cinco amigos.   Twój brat ma pięcioro przyjaciół.

a tia   ciocia

o avô / a avó   dziadek / babcia

a neta   wnuczka

O filho dela tem dois anos e a filha dela tem três meses.

Jego/jej syn ma dwa lata, a jego/jej córka ma 3 miesiące.

o primo / a prima

kuzyn/kuzynka

o, pai

Quantos irmãos e irmãs sua mãe tem?

Ile rodzeństwa ma twoja mama?

Minha avó tem sete gatos.

Moja babcia ma siedem kotów.

Nosso **neto** mora na Espanha.

Nasz wnuk mieszka w Hiszpanii.

Seu irmão tem cinco amigos.

Twój brat ma pięcioro przyjaciół.

A **prima** deles tem dez anos.

Ich kuzyn ma 10 lat.

Sua **tia** tem olhos azuis.

Twoja ciocia ma niebieskie oczy.

O filho dela tem dois anos e a filha dela tem três meses.

Jego/jej syn ma dwa lata, a jego/jej córka ma 3 miesiące.

Meu **pai** tem uma irmã.

Mój tata ma jedną siostrę.

VOCABULARY

a mãe   mama

o pai   tata

o filho / a filha   syn/córka

o irmão / a irmã   brat/siostra

o avô / a avó   dziadek / babcia

o neto / a neta   wnuk/wnuczka

o tio / a tia wujek / ciocia
o primo / a prima kuzyn/kuzynka

Liczby od 1 do 10

Liczenie od 1 do 10

um, dois, três
jeden, dwa, trzy

PRZYKŁAD

Meus dois irmãos são loiros.

Moi dwaj bracia są blondynami.

um
jeden
três, um, dois

quatro, cinco, seis
cztery, pięć, sześć

PRZYKŁAD

Seus quatro filhos são muito bonitos.

Wasza czwórka dzieci jest bardzo ładna.

quatro
cztery
quatro, cinco, seis

quatro cztery
cinco pięć
seis sześć

sete, oito
siedem, osiem

PRZYKŁAD

Os oito primos deles moram na Espanha.

Ich ośmioro kuzynów mieszka w Hiszpanii.

sete siedem
oito osiem

nove, dez
dziewięć, dziesięć

PRZYKŁAD

Antonio e eu temos dez netos.

Antonio i ja mamy dziesięcioro wnucząt.

oito, nove, dez

nove 9

dez 10

dez
dziesięć

Os oito primos deles moram na Espanha.

Ich ósmioro kuzynów mieszka w Hiszpanii.

nove
dziewięć

Nós temos sete netos.

Mamy siedmioro wnucząt.

seis sześć
sete siedem
oito osiem

Antônio e eu temos dez netos.

Meus **dois** irmãos são loiros.

Tenho um irmão.

Mam jednego brata.

Eu tenho duas irmãs e **um** irmão, e você?

Seu primo tem cinco anos.

Seus oito primos vivem na Espanha.

Seus **quatro** filhos são muito bonitos.

Wasi czterej synowie są bardzo ładni.

Seu filho tem **dois** anos.

VOCABULARY

um, dois, três	jeden, dwa, trzy
quatro, cinco, seis	cztery, pięć, sześć
sete, oito	siedem, osiem
nove, dez	dziewięć, dziesięć

Gramatyka: Mieć

Czas terażniejszy czasownika „ter” (mieć)

Wskazówka!

Zapamiętaj: czasownika „**ter**” (mieć) używamy, kiedy mówimy o czyimś wieku lub pytamy kogoś o to, ile ma lat.

Quantos anos tem a sua mãe? (Ile lat ma twoja matka?)

Seu filho **tem** dois anos e sua filha **tem** três meses.

Wskazówka!

Czasownika „**ter**” (mieć) używamy również, aby opisać relacje rodzinne i powiedzieć o posiadaniu czegoś.

Meu pai **tem** uma irmã. (Mój ojciec ma siostrę.)

Eu tenho duas irmãs e um irmão.
W tym zdaniu „ter” ukazuje relacje rodzinne.

Wskazówka!

Czasownik „ter” (mieć) jest czasownikiem nieregularnym, ponieważ nie odmienia się jak inne czasowniki regularne.

Formy liczby pojedynczej czasownika „ter” to:

Zaimek w funkcji podmiotu	czasownik
eu	tenho
você / ele / ela	tem

Eu tenho uma irmã.

To zdanie przedstawia relacje rodzinne pewnej osoby.

Minha irmã tem cinco filhos.

To zdanie przedstawia relacje rodzinne pewnej osoby.

Wskazówka!

Formy liczby mnogiej czasownika „ter” to:

Zaimek w funkcji podmiotu	czasownik
nós	temos
vocês / eles / elas	têm

Quantos irmãos você tem?

Antonio e eu temos dez netos. Antonio i ja mamy dziesięcioro wnucząt.

Seus pais têm muitos netos. Twoi rodzice mają wiele wnucząt.

tenho, tem

Eu tenho uma irmã.

Mam jedną siostrę.

Meu pai tem uma irmã.

Mój tata ma jedną siostrę.

eu tenho

você / ele / ela tem

Wybierz formy liczby mnogiej czasownika „ter”.

temos, têm

nós temos

vocês / eles / elas têm

Antonio e eu temos dez netos.

Antonio i ja mamy dziesięcioro wnucząt.

Eles têm muitos netos.

Oni mają dużo wnucząt.

Wybierz formy liczby pojedynczej czasownika „ter”.

tenho, tem

Meu pai tem uma irmã.

Mój tata ma jedną siostrę.

Eu **tenho** uma irmã.

Mam jedną siostrę.

Você tem filhos.

Ty masz dzieci.

Zwróć uwagę na akcenty

eu tenho   Ja mam

você tem   ty masz

ela tem   ona ma

Nós **temos** dez netos.

Mamy dziesięcioro wnucząt.

nós temos   my mamy

eles / elas têm   oni mają / one mają

Sprawdzian

Sprawdź swoje umiejętności, aby przejść do następnego rozdziału